

Internacionalizace a lokalizace ERP

Vladimír Bartoš

Máme za sebou dvacet pět let kapitalismu. Jak moc se odlišujeme od západní Evropy? Je nutné stále ještě do podnikových informačních systémů vytvořených a používaných na Západě doplňovat specifické prvky pro Českou republiku?

Srovnání se světem

Jsem zaměstnancem firmy, která implementuje více než 20 let původem americký informační systém v českých lokálních výrobních firmách i v nadnárodních firmách s pobočkami v západní Evropě, Rusku, bývalých socialistických státech, v Číně a dokonce i v Africe. Srovnání je velice zajímavé:

- Rusko je stále velmi uzavřené. Auditori uznávají jako průkazný pouze jediný informační systém – místní „IS“. Pokud chce mít nadnárodní firma plnou kontrolu nad hospodařením ruské pobočky, nemůže pochopitelně připustit lokální účetní systém, ale snaží se prosadit implementaci stejného systému, jako používá v ostatních dcerách. Přesvědčit ruskou hlavní účetní, aby šla se svou kůží na trh a bojovala s ruskými auditory nad daty v zahraničním informačním systému, je nadlidský úkol. Na jednom projektu museli majitelé dvě účetní propustit, než našli tu pravou. Podařilo se to, ale obávám se, že v celém Rusku existují maximálně

desítky globálních informačních systémů provozovaných ve všech oblastech včetně účetnictví.

- Čína má svůj centrální daňový systém a mnoho specifíků, ale primární je její orientace na obchod. Díky ní je možné překonat každou překážku.
- Rumunsko, Bulharsko a pobaltské státy jsou se svými specifiky asi deset let za Českou republikou. Úředníci jsou stále velmi důležití a je nutné jim vyhovět.

Tím už naznačuji, že jsme udělali velký krok ke sblížení se Západem. Rozhodně větší, než výše uvedené země. Výjimkou je samozřejmě prvek přechodu na měnu Euro, který již mají za sebou např. Slovensko, Slovinsko, Litva a Lotyšsko.

Co zahrnuje česká lokalizace

Lokalizaci podnikového informačního systému lze rozdělit do tří částí:

- Jazykový překlad do češtiny.

- Nutné úpravy funkcionality, bez nichž by nebyl splněn zákon.
- Úpravy funkcionality, zvyšující komfort uživatelů, případně zahrnující místní zvyklosti.

Jazykový překlad je nutnou podmínkou plnohodnotného využívání informačního systému v našich podmínkách. Existují sice nadnárodní firmy, které prosazují anglickou mutaci SW jako nástroj pro sjednocení komunikace, jsou však ojedinelé. Pokud totiž chceme aktivně zapojovat do práce se systémem řadové dělníky, skladníky, ale i nákupčí a účetní, musíme jim nabídnout systém v lokálním jazyce. Všechny ERP systémy působící na našem území nabízejí českou jazykovou mutaci. Jsou však velké rozdíly v kvalitě překladů. S nejvyšší opatrností je potřeba přistupovat k systémům, které mají jen jednotky nových instalací ročně. Jejich dodavatelům se zkrátka nevyplatí překlady nových verzí ladit a školení a provoz je pak pro koncové uživatele hororem.

Nutných úprav funkcionality pro splnění legislativy stále ubývá. Jejich rozsah je pochopitelně závislý na konkrétním informačním systému a může zahrnovat: Specifika při ročních účetních závěrkách, specifika v DPH, formuláře výsledovky a rozvahy, řešení zálohových faktur, podpora pokladny s konverzí částek do slovního vyjádření apod. Objem nutných úprav lze také snížit volbou vhodného auditora. Nadnárodní auditori jdou více po průkaznosti systému, kdežto lokální auditori po doslovném znění zákonů.

Rozsah úprav pro zvýšení komfortu uživatelů může být různý. Budeme-li klást důraz na standardizaci systému a snadný upgrade, nebudeme se do těchto úprav pouštět vůbec. Pokud však chceme zvýšit efektivitu uživatelů, najdeme vždy mnoho příležitostí a záleží jen na dodavateli SW pro Českou republiku a jeho klientech, jak veliký balík tohoto typu úprav vznikne. Pokud způsobí nezanedbatelnou úsporu času uživatelů, rozhodně je nelze zavrhnout. O jaké příklady úprav jde? Například,

komfortní pokladna. Protože na západ od nás není práce s hotovostí tak rozšířena, globální informační systémy se jí příliš nezabývají. Nebo komunikace s bankami včetně automatického párování plateb. Ta je přirozeně rozšířená i v zahraničí, ale musím říci, že v ČR jsme ji dotáhli výrazně do větších detailů, než je jinde obvyklé. Penalizace a upomínky jsou procesy, které zejména kvůli české, výrazně horší, platební morálce vyžadují silnou automatizaci. Skladová regleta je přehled, který u systémů pracujících on-line v čase ztrácí význam – ale v Česku je stále považována za klíčový dokument. Výkaz Intrastat jsme si my, Češi, doplnili o další údaje, které v Evropě nejsou vyžadovány, a je určitě přínosné, když jej dokáže systém vytvořit automaticky.

Jaký je rozdíl mezi lokalizací a internacionalizací

Co se však stane, když se firma rozhodne expandovat do zahraničí? V tu chvíli je informační systém základním nástrojem, který buď expanzi podpoří, nebo ji velmi znepříjemní.

A tady je rozhodující, kdo pro daný informační systém vytváří lokalizaci pro

jednotlivé země působnosti. Většina globálně se tvářících systémů má zajištěnu lokalizaci pomocí místních lokálních partnerů. Problém je, že lokalizace pro různé země nejsou navzájem kompatibilní, takže když chce zákazník expandovat do jiné země, musí si nechat lokalizaci této země doprogramovat od svého dodavatele, který ale zase nezná legislativu cílové země a musí ji pracně zjišťovat. Druhou možností je oddělená instalace pro jednotlivé země. Pak ale klient ztrácí možnost synergie všech svých poboček a efekt stejného systému se příliš neliší od instalace rozdílných lokálních systémů.

Ideální je, když lokalizace pro cílové země zajišťuje kompletně autor informačního systému. Samozřejmě, že v takovém případě nemůžeme čekat úpravy pro zvýšení komfortu a podporu lokálních zvyklostí. Ale klient v systému získává nástroj pro rychlou expanzi a sdílení zdrojů napříč zeměmi, v nichž působí.

Při internacionalizaci nesmíme zapomenout ani na jazykové mutace. Stále ještě existují systémy, které nepodporují různé jazykové sady kombinovatelné v jediné databázi. Pokud pak chceme např. název výrobku nebo adresu zákazníka zaevidovat do stejné

databáze v češtině i v azbuce, mají takové systémy nepřekonatelný problém. A jak pak budeme tisknout formuláře a provádět manažerský reporting za celý holding?

Hloubka lokalizace a možnosti internacionalizace jsou zásadními a jen těžko změníte vlastními vlastnostmi konkrétního informačního systému. Každý klient by měl mít před výběrovým řízením jasně stanovenou firemní strategii dalšího rozvoje a případné expanze firmy do zahraničí pro budoucích pět, lépe však deset let. A podle ní by měl vybírat i informační systém. ■